

• آئین نامه راهنمایی و رانندگی

- فصل اول : تعاریف
- فصل دوم : شماره گذاری و کارت مشخصات
- فصل سوم : گواهینامه رانندگی و کارت شهری
- فصل چهارم : معاینه وسایل نقلیه
- فصل پنجم : تجهیزات
- فصل ششم : مقررات محل بار
- فصل هفتم : تصادفات
- فصل هشتم : علائم راهنمایی و رانندگی
- فصل نهم : مقررات رانندگی
- فصل دهم : مقررات مختلف
- فصل یازدهم : مجازاتها

• فصل اول : تعاریف

ماده ۱ : اصطلاحات و کلماتی که در این آئین نامه بکار برده شده دارای معانی ذیل می باشند:

- ۲- ابطال گواهی نامه - سلب اعتبار قانونی آن .
- ۲- اتوبوس - هر نوع وسیله نقلیه موتوری مسافر بری که ظرفیت آن با راننده و کمک راننده ۲۲ نفر یا بیشتر باشد.
- ۳- اتوبوس برقی - اتوبوسی که به وسیله باتری یا نیروی برقی که ازسیمهای هوایی دریافت میدارد حرکت نماید ولی روی ریل نباشد.
- ۴- اتومبیل - هرنوع وسیله نقلیه موتوری که لاقط دارای چرخ دو جلو و دو چرخ دیگر در عقب بوده و برای حمل بار یا انسان بکار رود.
- ۵- اتومبیل آموزشی - اتومبیلی که برای تعلیم رانندگی اختصاص داده شده و باید دارای دو کلاچ و دو ترمز و دو آئینه بوده و متعلق به یکی از آموزشگاهها ی مجاز تعلیم رانندگی باشد.
- ۶- اتومبیل سواری - اتومبیلی که برای حمل انسان ساخته شده و ظرفیت آن با راننده حداکثر شش نفر است .
- ۷- اتومبیل مدارس : اتومبیلی که برای رفت و آمد شاگردان آموزشگاهها اختصاص داده شده .
- ۸- ارتفاع چراغ - فاصله مرکز چراغ : وسیله نقلیه بدون بار یا مسافر تا کف راه .
- ۹- استیشن - اتومبیل سواری که ظرفیت آن با راننده حداقل هفت نفر و حداکثر نه نفر باشد .
- ۱۰- بارکش - هرنوع وسیله نقلیه ای که برای حمل بار ساخته شده .
- ۱۱- پارک متر- دستگاهی که با انداختن سکه تعیین شده درآن اجازه توقف وسیله نقلیه را در زمان معینی میدهد .
- ۱۲- پارکینگ ممنوع - ایست وسیله نقلیه جز برای سوار و پیاده کردن آنهم به شرط وجود راننده در پشت فرمان ممنوع است .
- ۱۳- پیاده - شخصی که بدون استفاده ازهیچ نوع وسیله نقلیه موتوری یا غیر موتوری حرکت مینماید.
- ۱۴- پیاده رو - قسمتی ازخیابان که در امتداد آن واقع شده و برای عبور و مرور پیادگان اختصاص یافته است .
- ۱۵- پیچ - انحراف مسیر مستقیم راه .
- ۱۶- ترافیک - عبور و مرور وسایل نقلیه و اشخاص و حیوانات در راهها .
- ۱۷- تراموای - وسیله نقلیه ایکه درشهر وحومه برای حمل مسافر بکار میرود و با نیروی برق روی ریل حرکت می نماید.
- ۱۸- تراکتور بارکش - وسیله نقلیه موتوری که جهت کشیدن یدکهای بارکش ساخته شده .
- ۱۹- تراکتور کشاورزی - وسیله نقلیه موتوری که برای کارهای کشاورزی یا برای کشیدن ماشینها و آلات دیگر کشاورزی یا شخم زدن بکار رود .
- ۲۰- توقف مطلقا ممنوع - ایست وسیله نقلیه در هر مدت ممنوع است .
- ۲۱- توقیف گواهینامه (ضبط) - اخذ و نگهداری موقت گواهی نامه .
- ۲۲- جاده - راه خارج شهر برای عبور و مرور وسایل نقلیه .
- ۲۳- جاده اصلی - جاده ایکه در برخورد با جاده دیگر پهن تر است یا با نصب علائم راهنمایی اصلی تلقی شود.
- ۲۴- جاده فرعی - جاده ایکه از جاده اصلی منشعب شده و از آن تنگتر است یا با نصب علائم راهنمایی فرعی بشمار میرود.
- ۲۵- جاده خصوصی - جاده ایکه اشخاص یا مؤسسات برای استفاده شخصی ساخته اند و استفاده دیگران از آن منوط با اجازه مالک است .

- ۲۶- چرخ فلزي - چرخي است که محل تماس آن با کف زمين فلزي باشد.
- ۲۸- حق تقدم - حق عبور وسيله نقلیه ای زودتر از وسائل نقلیه دیگر یا از پیاده ها و بالعکس .
- ۲۸- خیابان - راه عبور و مرور در مناطق مسکونی .
- ۲۹- خیابان اصلی - خیابانی که در برخورد با خیابان دیگر پهن تر است یا با نصب علائم راهنمایی اصلی تلقی شود.
- ۳۰- خیابان فرعی - خیابانی که از خیابان اصلی تنگتر است یا با نصب علائم راهنمایی فرعی شناخته شود .
- ۳۱- دستگاه تهویه - دستگاهی که به وسیله گاز یا بخار متراکم هوای داخل اطاق وسیله نقلیه را خنک می نماید .
- ۳۲- دو چرخه موتوردار (گازی) - دو چرخه ای که به وسیله موتور یک نیروی آن متجاوز از پنج اسب نباشد حرکت نماید.
- ۳۳- راه - اعم است از خیابان و جاده و کوچه .
- ۳۴- راننده - کسی که هدایت وسیله نقلیه را توسط فرمان یا به وسائل دیگر بعهده داشته باشد .
- ۳۵- راه آهن - ریلهای آهنی موازی ثابتی که لکو موتیو ها و قطارها بر روی آن حرکت مینمایند.
- ۳۶- روز - از طلوع تا غروب آفتاب .
- ۳۷- سازنده وسائل نقلیه - شخصی یا مؤسسه یا کارخانه ای که وسائل نقلیه ای را که مطابق این آئین نامه باید شماره گذاری شوند میسازد ، یا قطعات ساخته آنها را سوار (مونتاژ) مینماید.
- ۳۸- شب - از غروب تا طلوع آفتاب.
- ۳۹- شماره غیر مجاز - الف : شماره ای که بموجب آگهی قبلی شهربانی باید تجدید گردد. ب : شماره ای که در کشور خارجی روی وسیله نقلیه نصب شده و پس از ورود بایران با وجود انقضای مدت اعتبار آن عوض نشده باشد. ج : شماره ترانزیت که در کشور ایران برای مسافرت به خارج داده شده و استفاده از آن در داخل کشور ممنوع است . د : شماره های موضوع قانون مجازات استفاده کنندگان از پلاکهای نقلیه مصوب سال ۱۳۴۵ .
- ۴۰- شماره وسیله نقلیه - عدد یک یا چند رقمی که از طرف متصدیان مربوط روی پلاکهای مخصوص منقوش و به وسیله نقلیه منصوب میگردد.
- ۴۱- ظرفیت اتومبیل - وزن بار با تعداد مسا فر که از طرف افسر کاردان فنی شماره گذاری شهربانی برای وسیله نقلیه تعیین میشود.
- ۴۲- علائم - هر نوع علامت مانند تابلو ، نوشته ، خط کشی ، چراغ ، سوت ، حرکت دست و غیره که وسیله مقامات صلاحیتدار یا رانندگان برای کنترل و تنظیم عبور و مرور بکار میرود.
- ۴۳- قطعات اصلی - کلیه قسمتهای اساسی وسیله نقلیه که طبق این آئین نامه باید شماره گذاری شود مانند موتور و شاسی و اطاق که تعویض آنها با عث تغییر مشخصات اساسی وسیله نقلیه میگردد.
- ۴۴- کارت مشخصات - کارتی که مشخصات مالک و وسیله نقلیه شماره گذاری شده در آن ثبت و به مالک وسیله نقلیه تسلیم میگردد.
- ۴۵- کارت شهری - کارتی که مجوز رانندگی وسائل نقلیه عمومی در شهر و حومه می باشد .
- ۴۶- کوچه - راهی در مناطق مسکونی که عرض آن حداکثر شش متر باشد .
- ۴۷- گذرگاه پیاده - در تقاطع راهها امتداد پیاده روها در سواره رو یا هر محل دیگری از سواره رو که به وسیله خط کشی یا میخ کوبی یا سایر علائم جهت عبور پیادگان اختصاص داده شده .
- ۴۸- گواهی نامه رانندگی - اجازه نامه برای رانندگی وسایل نقلیه که از طرف مقامات صلاحیت دار به نام اشخاص صادر شود .
- ۴۹- منطقه ممنوعه - منطقه و محلی که عبور و مرور وسایل نقلیه در آنها به وسیله علائم خاص ممنوع شده باشد.
- ۵۰- مواد خطرناک - هر نوع مواد منفجره یا محترقه یا مایعات آتش زا و گازهای فشرده و امثال آنها .
- ۵۱- موتور سیکلت - وسیله نقلیه موتوری که دارای دو یا سه چرخ است و نیروی آن متجاوز از پنج اسب می باشد .
- ۵۲- مینی بوس - هر نوع وسیله نقلیه موتوری مسافر بری که ظرفیت آن با راننده حداقل ده نفر و حداکثر بیست و یک نفر باشد .
- ۵۳- وزن با بار - وزن وسیله نقلیه با اضافه وزن بار آن .
- ۵۴- وسیله نقلیه امدادی - وسیله نقلیه مخصوص خدمات پلیسی ، بهداشتی آتش نشانی و امثال آنها که وسیله شهربانی تعیین و یا علائم مخصوص مشخص میشود .
- ۵۵- وسیله نقلیه موتوری - وسیله نقلیه ای که با نیروی موتور بر روی چرخهای خود حرکت کند.
- ۵۶- وسیله نقلیه غیر موتوری - وسیله نقلیه ای که نیروی محرك آن از موتور نباشد .
- ۵۷- وسیله نقلیه کشاورزی - به وسیله نقلیه ای که جهت امور کشاورزی ساخته شده مادام که در مزارع کار کند اطلاق میشود .
- ۵۸- وسیله نقلیه موتوری ویژه - وسیله نقلیه موتوری که مخصوص انجام کارهای فنی و ساختمانی و جاده سازی و امثال آن است .
- ۵۹- یدک - وسیله نقلیه چرخدار با موتور یا بی موتور که توسط وسیله نقلیه موتوری دیگری کشیده شود.
- ۶۰- یدک کش - وسیله نقلیه موتوری که یدک یا یدکهای را به دنبال خود میکشد .

• فصل دوم : شماره گذاري و کارت مشخصات

ماده ۲ : هر وسیله نقلیه موتوري و غير موتوري و يدك متصل که در راههاي عمومي حرکت میکنند باید دارای شماره باشد . رانندگي با وسايل نقلیه ايکه شماره گذاري نشده يا شماره آنها غير مجاز است و همچنین گذاردن اين قبيل وسايل نقلیه براي رانندگي در اختيار اشخاص ديگر ممنوع است مگر آنکه قبلا اجازه حرکت از شهرياني دریافت کرده و در دست داشته باشد. مأموران انتظامي از حرکت وسايل نقلیه مذکور جلوگیری خواهند کرد.

ماده ۳ : مالك وسیله نقلیه موظف است جهت شماره گذاري و اخذ کارت مشخصات وسیله نقلیه خود به شهرياني محل مراجعه و فرمهاي مربوطه را تنظيم و امضاء نماید و به ضميمه مدارکي که از طرف شهرياني اعلام خواهد شد تسليم کند.

هر گاه اشخاص ديگري در مالکيت وسیله نقلیه شرکت يا نسبت به آن حق عيني داشته باشند نام و آدرس دقيق آنان نیز باید در درخواست قيد شود.

ماده ۴ : شهرياني پس از دریافت درخواست شماره گذاري و مدارک لازم با رعايت مقررات مذکور در ماده ۵ برای شماره گذاري وسیله نقلیه اقدام مي نماید.

ماده ۵ : در موارد زیر شهرياني مي تواند از انجام عمل شماره گذاري خودداري نماید:

- ۱- در صورتيکه وسیله نقلیه معيوب بوده يا به جهات فني بکار افتادن آن در راهها خطرناک باشد.
 - ۲- چنانچه مشخصات وسیله نقلیه با آنچه در اسناد مربوط ذکر شده مطابق نباشد.
 - ۳- اگر شماره گذاري وسیله نقلیه قبلا" بجهاتي ممنوع اعلام گردیده باشد.
 - ۴- هرگاه حقوق دولتي وعوارضي که بموجب مقررات به وسیله نقلیه تعلق گرفته پرداخت نشده باشد مگر با اجازه رئيس کل شهرياني.
 - ۵- چنانچه وسیله نقلیه دارای علائم و تجهيزات پيش بيني شده در اين آئين نامه نباشد.
- ماده ۶ :** شماره گذاري بر روي وسیله نقلیه از طريق نصب پلاکي که وسیله شهرياني تهيه میگردد انجام خواهد شد .

انواع پلاکها و ابعاد و رنگهاي آنها براي وسايل نقلیه مختلف از طرف شهرياني معين و اعلام میشود . دارندگان وسايل نقلیه مکلفند در مواقعي که شهرياني لزوم تجديد و تعويض شماره ها را آگهي مي نماید براي تجديد و تعويض شماره وسیله نقلیه خود اقدام نمایند .

ماده ۷ : نصب پلاک به طريق زیر بعمل مي آید .
اگر وسیله نقلیه دارای سه چرخ يا بيشتري باشد يك پلاک در جلو و پلاک ديگر در عقب آن نصب میگردد.
در يدها و وسايل نقلیه اي که دارای دو چرخ هستند فقط يك پلاک در عقب آن نصب میگردد. پلاک عقب باید در محلي نصب گردد که با نور چراغ عقب وسیله نقلیه قابل خواندن باشد . پلاکهاي منصوب باید همیشه در جاي خود قرار داشته باشد.

ماده ۸ : شهرياني پس از شماره گذاري و ثبت مشخصات وسیله نقلیه کاري که حاوي مشخصات و ظرفيت آن باشد صادر و به مالك تسليم مي نماید . اين کارت باید همیشه همراه راننده وسیله نقلیه مربوط باشد.

به علاوه ظرفيت وسايل نقلیه مسافر بري در داخل آن ها طوري نوشته میشود که قابل خواندن باشد.
ماده ۹ : وسیله نقلیه عمومي که در هر شهر شماره گذاري میشود باید فقط در همان شهر ومنطقه ايکه شهرياني تعيين میکند بکار پردازد مگر اينکه موافقت شهرياني هاي مربوط با تغيير محل کار جلب شده باشد والا از کار کردن آن جلوگیری خواهد شد .

ماده ۱۰ : هرگاه کارت مشخصات يا پلاک اتومبيل مفقود يا ضايع گردد مالك وسیله نقلیه موظف است ضمن اعلام مراتب به مقامات صلاحيت دار حداکثر ظرف ۴۸ ساعت شخصا" يا و سيله نماينده خود جهت اخذ المثناي کارت يا پلاک جديد به شهرياني مراجعه نماید.

ماده ۱۱ : سازندگان و فروشندگان و حمل کنندگان وسايل نقلیه فقط جهت عرضه نمودن يا نقل آن ها از محلي به محل ديگر بدون انجام تشريفات شماره گذاري از شهرياني پلاک ويژه يا موقت دریافت خواهند کرد.

ماده ۱۲ : هر سازنده يا فروشنده وسیله نقلیه موظف است دفتری براي ثبت سابقه استفاده از شماره هاي ويژه و تعيين اينکه در چه مدت و چه تاريخي شماره ويژه بر روي چه وسیله اي نصب و به وسیله چه کساني از آن استفاده شده داشته باشد اين دفتر در مواقع مراجعه مأموران شهرياني باید ارائه شود.

ماده ۱۳ : در مواردیکه مالك وسیله نقلیه آدرس خود را تغيير ميدهد باید ظرف ۴۸ ساعت اداره شهرياني را کتبا " از آدرس جديد خود مطلع سازد.

ماده ۱۴ : مالك وسیله نقلیه در صورتي که بخواهد موتور يا هر يك از قطعات اصلي يا رنگ آنرا را تغيير دهد موظف است قبلا مدارک مربوط را به شهرياني جهت کسب اجازه تسليم نماید تا پس از تغيير آنها کارت مشخصات جديد صادر گردد.

ماده ۱۵ : در صورت انتقال مالکيت وسیله نقلیه ، فروشنده موظف است فوراً" کارت مشخصات را به شهرياني محل تسليم نماید . باضافه مالك جديد پس از انتقال باید براي دریافت کارت مشخصات به نام

خود به شهرياني مراجعه نمايد. شهرياني پس از وصول درخواست خريدار فتوكپي يا رو نوشت مصدق سند انتقال كارت مشخصات جديدي به نام او صادر و بوي تسليم خواهد نمود.

ماده ۱۶ : شخصي كه وسيله نقليه در اختيار و تصرف او است (اعم از اينكه مالك باشد يا نباشد) موظف است در صورتي كه وسيله نقليه مورد تصرف غير مجاز واقع شود و همچنين پس از رفع تصرف غير مجاز حداكثر ظرف ۴۸ ساعت مراتب را به مقامات انتظامي محل اعلام دارد.

ماده ۱۷ : شهرياني در موارد زير پلاك شماره را پس ميگيرد.

۱- هرگاه پلاك اشتباه" به وسيله نقليه اي نصب شده باشد.

۲- در مورد مذكور در ماده ۴۲ اصلاحي اين آئين نامه.

۳- وقتي كه وسيله نقليه اوراق شده باشد.

ماده ۱۸ : پس از رفع اشتباه يا فراهم شدن موجبات استرداد پلاك مذكور در بند ۲ پلاك به صاحب وسيله نقليه مسترد خواهد شد.

ماده ۱۹ : شهرياني ميتواند پلاك شماره ويژه يا موقت متعلق به سازندگان و فروشندگان يا حمل كنندگان وسائل نقليه را به علت عدم لزوم استعمال يا استعمال بر خلاف مقررات آن يا به علت تقلب در آنها پس بگيرد .

ماده ۲۰ : كليه دارندگان وسائل نقليه موظفند ظرف دو ماه از تاريخ تصويب اين آئين نامه نشاني دقيق خود و مشخصات كامل وسيله نقليه خويش را به شهرياني محل شماره گذاري اعلام دارند.

• فصل سوم : گواهينامه رانندگي و كارت شهري

ماده ۲۱ : هر كس بخواهد با هرنوع وسيله نقليه موتوري زميني رانندگي كند بايد داراي گواهينامه رانندگي مربوط به آن نوع وسيله نقليه باشد.

ماده ۲۲ : شرائط لازم براي صدور انواع گواهينامه هاي رانندگي بشرح زير است:

الف- گواهينامه رانندگي موتور سيكلت.

۱- سن ۱۸ سال تمام

۲- قبول شدن در آزمونهاي آئين نامه راهنمائي و رانندگي با اتومبيلهاي سواري : استيشن ، وانت ، آمبولانس و ميني بوس بطرفيت با بار تا ۲۵۰۰ كيلوگرم

ب- گواهينامه رانندگي پايه ۲ براي رانندگي با وانت و كاميونت تا ظرفيت ۳۵۰۰ كيلوگرم و اتومبيلهاي سواري و استيشن:

۱- سن ۱۸ سال تمام

۲- قبول شدن در آزمونهاي آئين نامه راهنمائي و رانندگي با اتومبيل سواري

ج- گواهينامه رانندگي پايه ۱ براي رانندگي با كليه وسائل نقليه موتوري زميني باستثناء موتور سيكلت.

۱- سن ۲۳ سال تمام

۲- قبول شدن در آزمونهاي آئين نامه راهنمائي و رانندگي و رانندگي با اتومبيلهاي بزرگ اعم از كاميون بطرفيت بيش از ۳۵۰۰ كيلوگرم و اتوبوس.

۳- داشتن اطلاعات فني لازم

۴- گذشتن ۲ سال تمام از تاريخ اخذ گواهينامه رانندگي پايه ۲

د- گواهينامه رانندگي ويژه براي رانندگي با وسائل نقليه سنگين ، جاده سازي و ساختماني و مخصوص حمل اشياء سنگين و جراثقال اسكله ها

۱- سن ۲۳ سال تمام

۲- قبول شدن در آزمونهاي آئين نامه راهنمائي و رانندگي و روشن كردن موتور و راندن وسائل نقليه مورد نظر در جهات مختلف - ترمز كردن و دور زدن با آنها در گواهينامه رانندگي ويژه نوع وسيله نقليه اي كه دارنده ميتواند با آن رانندگي كند قيد ميشود. براي رانندگي با وسائل نقليه ويژه اي كه سرعت آنها از ۳۰ كيلومتر در ساعت تجاوز ميكند در شهرها و راههاي عمومي علاوه بر داشتن گواهينامه ويژه داشتن گواهينامه پايه ۱ نيز ضروري است.

ه- گواهينامه رانندگي با تراكتور چرخ لاستيكي در مزارع

۱- سن ۱۸ سال تمام

۲- قبول شدن در آزمون آئين نامه راهنمائي و رانندگي

۳- قبول دشن در امتحان رانندگي با تراكتور

۴- گواهي صلاحيت استفاده از ماشينهاي كشاورزي از طرف وزارت كشاورزي و منابع طبيعي

و- گواهينامه رانندگي دوچرخه موتوردار (گازي):

۱- سن ۱۵ سال تمام

۲- قبول شدن در آزمون شفاهي آئين نامه راهنمائي و رانندگي

۳- قبول شدن در امتحان رانندگي با دوچرخه موتوردار (گازي)

تبصره ۱ : كسانيكه سن آنان از ۲۵ سال تمام كمتر نباشد براي اخذ هر گونه گواهينامه رانندگي از شرط سواد معاف ميشوند .

تبصره ۲ : دارندگان گواهینامه رانندگی پایه ۲ در صورتی میتوانند با وسایل نقلیه عمومی باری که ظرفیت بارگیری آن مطابق مشخصات ساخت کارخانه سازنده بیش از ۳۵۰۰ کیلوگرم نباشد همچنین با اتومبیلهای سواری عمومی و استیشن عمومی و مینی بوس و آمبولانس رانندگی نمایند که سن آنان از ۲۳ سال تمام کمتر نباشد و یکسال تمام از تاریخ اخذ گواهینامه گذشته باشد.

تبصره ۳ : کلیه گواهینامه های رانندگی با تراکتورهای زراعتی که تا تاریخ ۱۳۵۱/۱۱/۲۴ از طرف شهرداری صادر شده است همچنان معتبر میباشد.

ماده ۲۲ : در موارد زیر صدور گواهینامه رانندگی ممنوع است :

- ۱- هر گاه متقاضی به بیماری صرع یا جنون مبتلا باشد
- ۲- در صورتیکه متقاضی کور باشد مگر برای متقاضیان گواهینامه های موتور سیکلت و تراکتور زراعی و پایه دوم اتومبیل (بدون آنکه اجازه رانندگی وسایل نقلیه عمومی و اتومبیلهای آموزشگاههای رانندگی را داشته باشد) که فاقد يك چشم بوده و میزان دید چشم سالم آنان نیز کمتر از نباشد و بعلاوه دارندگان گواهینامه پایه دوم اتومبیل فاقد يك چشم باید نقص میدان دید خود را با نصب آینه مخصوص در اتومبیل جبران نماید.
- ۳- هر گاه میزان دید متقاضیان گواهینامه ها کمتر از حد مقرر بوده و با استفاده از عینك قابل جبران نباشد. حد مقرر میزان دید بر حسب موارد بشرح زیر است :
- الف- برای گواهینامه های پایه دوم اتومبیل و تراکتور و ویژه و موتورسیکلت با يك چشم و یا چشم دیگر با میدان دید طبیعی یا در صورتیکه میزان دید يك چشم کمتر از باشد مجموع دید دو چشم با میدان دید طبیعی
- ب- برای گواهینامه پایه يك و کارت مخصوص رانندگی با وسایل نقلیه عمومی و اتومبیلهای آموزشگاههای رانندگی با يك چشم و چشم دیگر با میدان دید طبیعی یا در صورتیکه میدان دید يك چشم کمتر از باشد مجموع دید دو چشم با میدان دید طبیعی
- ۴- برای کر مطلق و گوشت بجز گواهینامه پایه دوم رانندگی بدون آنکه اجازه رانندگی با وسایل نقلیه عمومی و اتومبیلهای آموزشگاههای رانندگی را داشته باشد
- ۵- هر گاه متقاضی فاقد انگشتان دست یا پا باشد بنحوی که فقدان انگشتان مانع انجام اعمال طبیعی و لازم برای رانندگی باشد.
- ۶- اگر متقاضی بعلت فقدان دست یا پا و یا ضعف بعضی از عضلات دست یا پا که بمناسبت ابتلا به فلج یا امراض دیگری حاصل شده نتواند مستقلاً یا با استفاده از دست و پای مصنوعی و یا بکمک ماشینهای که وسایل مخصوص برای تسهیل رانندگی در آنجا تعبیه شده براحتی از عهده رانندگی برآید.

ماده ۲۴ : هر گاه پزشك و افسر کاردان فنی شهرداری تشخیص دهد که اشخاص مبتلا به ضعف بینایی یا شنوایی و همچنین اشخاص مذکور در بندهای ۵ و ۶ ماده قبل به كمك عینك یا سمعك یا سایر وسایل مصنوعی به طور طبیعی قادر به رانندگی می باشند صدور گواهی نامه به نام آنان در صورت جمع شرایط لازم دیگر مانعی ندارد . لکن در متن گواهی نامه باید تصریح شود که فقط با عینك یا سمعك یا چه نوع وسیله ای می تواند رانندگی نمایند.

آزمایش از داوطلبان نامبرده در بندهای ۵ و ۶ بایدمنحصراً" در پایتخت و وسیله سه نفر افسر کاردان فنی آزمایش رانندگی با وسیله نقلیه مخصوص انجام گیرد.

ماده ۲۵ : درخواست کننده هرنوع گواهینامه رانندگی باید مدارکی را که ازطرف راهنمائی و رانندگی اعلام میشود بمراجع آگهی شده ارائه کند.

ماده ۲۶ : از متقاضی اخذ گواهی نامه رانندگی قبل از سایر آزمایشها باید آزمایش پزشکی به وسیله پزشکانیکه شهرداری معرفی می نماید یا افسر انیکه با وسایل و تجهیزات فنی مخصوص آزمایش مزبور مجهز خواهند بود به عمل آید.

ماده ۲۷ : هرگاه درخواست کننده گواهینامه رانندگی در آزمایشهای مربوط موفق گردد گواهینامه رانندگی پس از مشاهده مدارك لازم صادر و باو تسلیم خواهد شد.

ماده ۲۷ : هرگاه در خواست کننده به تصدیق آزمایش کنندگان در کلیه آزمایشها موفق شود گواهی نامه مورد تقاضا پس از اخذ مدارك مقرر به نام او صادر و تسلیم میگردد.

ماده ۲۸ : مدت اعتبار هر گواهی نامه در متن آن درج میشود. دارنده آن ملزم است که ظرف یکماه پس از پایان مدت مقرر برای تمدید مدت اعتبار یا تعویض آن به گواهینامه هم ارز به شهرداری مراجعه نماید . شهرداری می تواند هنگام تمدید یا تعویض گواهی نامه از متقاضی آزمایش پزشکی مجددی بعمل آورد. هرگاه کسانیکه مدت اعتبار گواهی نامه آنان منقضی شده قبل از اخطار مامورین برای تمدید یا تعویض آن به شهرداری مراجعه نمایند از پرداخت جریمه معاف خواهند بود.

تبصره : گواهی نامه های رانندگی سیاسی احتیاج به تمدید مدت اعتبار ندارد.

ماده ۲۹ : رانندگی با هرنوع تاکسی علاوه بر گواهینامه رانندگی (اعم از پایه ۱ یا ۲) مستلزم داشتن کارت مخصوص رانندگی تاکسی است که ازطرف راهنمائی و رانندگی صادر میشود. برای صدور این کارت راننده باید دارای شرایط زیر باشد :

- ۱- داشتن حداقل ۲۳ سال تمام
- ۲- انقضای ۱ سال تمام از تاریخ اخذگواهینامه رانندگی (درمورد گواهینامه رانندگی پایه ۲)
- ۳- داشتن سواد خواندن و نوشتن

۴- قبول شدن در آزمایش شهرشناسی

۵- نداشتن سابقه محکومیت از حیث ارتکاب جنایات عمدی ، سرقت ، خیانت درامانت ، اخذ مال بعنف و جنحه های مربوط به منافیات عفت

ماده ۲۰ : اگر گواهی نامه رانندگی یا کارت شهری مفقود شود یا از بین برود دارنده آن میتواند تقاضای صدور المثنی کند. شهرداری پس از احراز صحت ادعای درخواست کننده با دریافت مدارک لازم المثنی صادر و بوی تسلیم خواهد نمود .

ماده ۲۱ : افراد زیر از داشتن گواهینامه رانندگی ایرانی معاف می باشند:

۱- خارجیانیکه گواهی نامه رانندگی کشورهای خارجی دارند به شرط معامله متقابل .

۲- دارندگان گواهینامه بین المللی در صورتی که مدت اعتبار آن نگذاشته باشد.

ماده ۲۲ : تبدیل گواهینامه رانندگی صادرشده از کشورهای خارج به گواهینامه رانندگی ایرانی منوط به مشاهده گواهینامه رانندگی خارجی و ترجمه رسمی آن و سایر مدارک لازم با توجه بکیفیت و نحوه صدور گواهینامه خارجی در کشور صادر کننده آن خواهد بود.

ماده ۲۳ : ایرانیانیکه از کشورهای خارجی گواهی نامه رانندگی گرفته اند در صورتی که بخواهند در ایران رانندگی کنند باید ظرف سه ماه پس از ورود به ایران با تسلیم مدارک لازم و گذراندن آزمایش کتبی آئین نامه گواهی نامه خارجی خود را به گواهی نامه ایرانی تبدیل نمایند . هرگاه کشور صادر کننده گواهی نامه خارجی نسبت به گواهی نامه های صادره از ایران معامله متقابل ننماید در این صورت گواهی نامه مزبور در ایران اعتبار ندارد.

ماده ۲۴ : برای کسانی که گواهینامه رانندگی آنان توقیف شده نباید مجدداً گواهی نامه صادر شود و به فرض صدور از درجه اعتبار ساقط است و وسیله شهرداری اخذ و ابطال خواهد شد.

ماده ۲۵ : شهرداری میتواند :

۱- در صورتی که گواهی نامه رانندگی اشتباهاً یا ناقص صادر شده باشد آنرا مسترد دارد و پس از رفع اشتباه یا نقص گواهی نامه صحیح صادر و تسلیم کند.

۲- هرگاه گواهینامه های متعددی جهت رانندگی یکنوع وسیله نقلیه بنام یک نفر صادر شود یکی از آنها را بانتخاب او بوی تسلیم و بقیه را اخذ و ابطال نماید . هرگاه صاحب گواهی نامه مشمول تبصره ماده ۱۹۳ این آئین نامه باشد تمام محکومیتها و تخلفات مورد نظر که در گواهی مأخوذ ثبت بوده باید در گواهینامه ای که بوی تسلیم میشود درج گردد.

ماده ۲۶ : هرگاه دارنده گواهی نامه یکی از شرایط پزشکی مذکور در این آئین نامه را از دست بدهد شهرداری می تواند از او دعوت نماید که ظرف یکماه برای انجام آزمایشهای ضروری حاضر شود. در صورتی که فقدان شرط و صلاحیت رانندگی ضمن آزمایش جدید محرز گردد گواهینامه از وی اخذ و ابطال خواهد شد . اگر نقضی در شرایط مذکور وجود داشته باشد گواهی نامه تا تکمیل شرایط توقیف و سپس به صاحب آن مسترد خواهد گردید.

فصل چهارم : معاینه وسائل نقلیه

ماده ۲۷ : راندن کلیه وسایل نقلیه عمومی بدون در دست داشتن برگ معاینه معتبر ممنوع است این برگ که مدت اعتبارش در متن آن قید میگردد باید همیشه بر سطح داخلی شیشه جلوی وسیله نقلیه به نحوی که برای مأمورین انتظامی قابل رؤیت باشد نصب گردد.

ماده ۲۸ : شهرداری میتواند از کلیه وسایل نقلیه هر سال یک یا چند نوبت معاینه بعمل آورد در این صورت مالکین و رانندگان مکلفند وسایل نقلیه خویش را جهت معاینه در تاریخ و محلی که شهرداری قبلاً " اعلام می نماید حاضر سازند .

ماده ۲۹ : هیچ کس مجاز به صدور برگ معاینه نیست مگر آنکه اجازه اینکار کتباً از طرف شهرداری به او داده شده باشد.

ماده ۳۰ : شهرداری میتواند به بنگاه های باربری یا مسافر بری یا تعمیرگاهها یا امثال آن ها که مجهز به وسائل نقلیه و همچنین صدور برگ معاینه آنها را بدهد.

این قبیل بنگاه ها باید دفتری برای ثبت مشخصات وسائل نقلیه مورد معاینه و برگ های معاینه داشته باشند .

ماده ۳۱ : شهرداری پس از معاینه وسیله نقلیه در صورت وجود تجهیزات مقرر در این آئین نامه و فقدان نقص فنی برگ معاینه صادر و به آورنده وسیله تسلیم می نماید.

ماده ۳۲ : رانندگان یا مالکین وسائل نقلیه ایکه ضمن معاینه معیوب یا ناقص تشخیص داده شده فقط می تواند آنرا در تاریخ و مسیری که در برگ اجازه نامه صادره از طرف مأمور معاینه کننده مشخص میشود تا تعمیرگاه یا گاراژ منتقل سازند .

ماده ۳۳ : در مواردی که حرکت وسیله نقلیه در راههای عمومی طبق نظر کارشناس فنی شهرداری یا ژاندارمری به واسطه معایب و نواقص مکانیکی خطرناک باشد پلاک آن اخذ و پس از رفع معایب و نواقص معاینه مجدد مسترد می شود.

ماده ۳۴ : شهرداری موظف است در مواقع ضروری بنگاه ها و تعمیرگاه های مذکور در ماده ۳۰ را بازرسی کند و چنانچه به هر جهتی از جهات صلاحیت معاینه کنندگان وسائط نقلیه را مورد تردید قرار دهد اجازه صادره را لغو نماید.

ماده ۴۵ : در شهرهائی که شهربانی محل فاقد افسر کاردان فنی باشد رانندگان وسایل نقلیه عمومی باید اقلاً هر سه ماه یکبار برای معاینه وسیله نقلیه خود و دریافت برگ معاینه به نزدیکترین شهربانی که دارای کاردان فنی است یا محلی که از طرف شهربانی تعیین و اعلام شده است مراجعه نمایند.

فصل پنجم : تجهیزات

قسمت اول : تجهیزات وسایل نقلیه موتوری

ماده ۴۶ : اشخاص حق ندارند هیچ نوع وسیله نقلیه ای را که فاقد لوازم و تجهیزات مذکور در این فصل یا دارای لوازم و تجهیزات مخالف مقررات باشد در راه های عمومی برانند و یا برای رانندگی در اختیار دیگری بگذارند.

ماده ۴۷ : کلیه اتومبیل ها و یدک کش ها و تراکتورهای بارکش لااقل باید دارای چراغ هائی به شرح زیر باشند:

۱- دو چراغ بزرگ با دو استپ و نور سفید در طرفین جلو
۲- دو چراغ کوچک با نور زرد یا سفید برای تشخیص عرض اتومبیل در منتهی الیه هر يك از دو قسمت جلو.

۳- دوچراغ كوچك با نور قرمز جهت تشخیص عرض اتومبیل در منتهی الیه هر يك از دو سمت عقب .
۴- دو چراغ كوچك با نور قرمز یا نارنجی برپا ترمز (ایست) در عقب که به محض گرفتن ترمز روشن شده و از فاصله ۳۵ متری دیده شود.

۵- يك چراغ كوچك با نور سفید در عقب برای تشخیص شماره پلاك . نور این چراغ باید برای قرائت شماره پلاك از فاصله ۲۵ متری کافی باشد.

۶- يك چراغ كوچك به رنگ زرد یا سفید جهت نشان دادن حرکت با دنده عقب این چراغ باید طوری نصب گردد که فقط موقع راندن به عقب روشن شود.

۷- دو چراغ راهنمائی الکتریکی یا مکانیکی با نورسفید یا زرد در طرفین جلو و دو تاي دیگر از آن با رنگ قرمز در طرفین عقب برای اعلام قصد گردش به چپ یا راست . نور این چراغ ها در روز باید از فاصله ۳۵ متری قابل رؤیت باشد.

۸- یدک و شبه یدک متصل باید اقلاً يك چراغ خطر قرمز در عقب داشته باشند . اگر وسیله نقلیه ای دارای چند یدک زنجیری باشد نصب چراغ مذکور باید در عقب آخرین یدک بعمل آید.

ماده ۴۸ : نور چراغهای كوچك جلو و خطر عقب باید در شرایط جوی معمولی از فاصله ۱۵۰ متری دیده شود . نور چراغهای گردش و ایست بایستی خیره کننده باشد.

ماده ۴۹ : سیم کشی چراغ ها باید طوری بعمل آید که هر وقت راننده چراغ های کمکی را روشن می نماید چراغ های عقب نیز روشن شوند.

ماده ۵۰ : ارتفاع چراغ ارتفاع چراغ های جلو نباید از ۱۳۵ سانتی متر بیشتر و از ۷۰ سانتی متر کمتر باشد . ارتفاع چراغ های عقب نیز نباید از يك متر بیشتر و از ۵۰ سانتی متر کمتر باشد.

ماده ۵۱ : چراغ های بزرگ جلو بایستی دارای تکه تبدیل تور باشند که تابش نور را به بالا یا پائین بترتیب زیر عوض کند.

۱- نور بالا (استپ بالا) باید طوری میزان گردد که به وسیله آن وجود اشخاص یا اشیاء ازفاصله ۱۵۰ متری تشخیص داده شود.

۲- نور پائین (استپ پائین) باید به نحوی میزان گردد که به وسیله آن اشخاص یا اشیاء از فاصله ۳۵ متری مشخص شوند .

ماده ۵۲ : کلیه وسایل نقلیه امدادی بایستی در مرتفع ترین نقطه خود دارای يك چراغ خطر گردان یا زنگ یا بوقی که تولید صدای مشخص نماید باشند . نور قرمز چراغ باید از فاصله ۱۵۰ متری قابل رویت باشد.

ماده ۵۳ : وسایل نقلیه موتوری به داشتن تجهیزات زیر مجازند :

۱- دو عدد نور افکن در طرفین با اجازه مخصوص شهربانی مشروط بر اینکه در شهرها و جاده های عمومی مورد استفاده قرار نگیرد .

۳- دو چراغ رانندگی اضافی با نور سفید در جلو (چراغ کمکی) که ارتفاع آن نباید از یکمتر و نیم بیشتر و از چهل سانتی متر کمتر باشد . این چراغ ممکن است توأم با چراغهای بزرگ جلو مورد استفاده قرارگیرد.

۴- دو چراغ كوچك با نور زرد یا سفید روی گلگیر طرفین که خیره کننده نباشد.

۵- چراغهای كوچك اضافی در جلو با نور سفید یا زرد ودر عقب با نور قرمز که هنگام استفاده باید مرتباً روشن و خاموش شده و از فاصله ۱۵۰ متری دیده شوند. ۲- دو عدد چراغ ویژه مه با نور زرد در طرفین قسمت جلو ، ارتفاع این چراغها نباید از يك متر بیشتر و از چهل سانتی متر کمتر باشد . نور این چراغها باید طوری میزان گردد که در طول ده متر از سطح افقی محل نصب چراغ بالاتر نیاید . هنگام استعمال چراغهای مه بایستی از نور پائین چراغهای بزرگ نیز استفاده شود .

ماده ۵۴ : تمام اتومبیلها و یدك كشها و تراكتورهاي باركش و انواع یدكها كه در جاده هاي عمومي عبور مي نمايند بایستی دارای دو شیشه نور تاب (رفلکتور) به رنگ قرمز یا شبرنگ در طرفین قسمت عقب خود باشند . هر گاه نور تابهاي در قسمت جلو نصب شوند باید به رنگ زرد باشند. ارتفاع نور تابها بیشتر از يك متر و نیم و کمتر از شصت سانتی متر نخواهد بود مگر آنكه بلندی خود وسیله نقلیه از كف زمین کمتر از شصت سانتی متر باشند.

نور تابهاي عقب یدكها مستقل ممکن است در دو طرف آن یا در دو طرف بار نصب شود . در تمام موارد مذکور باید نور تابها كاملا قابل رؤیت بوده و شیشه هاي آنها دارای اندازه و خصوصياتی باشدكه موقع شب در مقابل نور چراغهاي وسایل نقلیه دیگر از فاصله ۱۵۰ متری كاملا مشهودگردد .

ماده ۵۵ : هر وسیله نقلیه موتوري باید مجهز به دو نوع ترمز پائي و دستی مجزا از هم با قدرتهای مذکور در ماده ۵۷ باشدكه هر يك به تنهایی بتواند آنها را از حرکت باز دارد.

ماده ۵۶ : یدك ها و شبه یدك هایی كه ظرفیت آن ها از ۱۴۰۰ كيلو گرم زیادتري است بایستی دارای ترمزی باشند كه راننده بتواند به وسیله آن یدك را متوقف سازد . طرز ساختمان این ترمز باید طوري باشد كه در صورت قطع ناگهانی وسیله اتصال یدك ترمز خود به خود گرفته شود و یدك را متوقف نماید .

ماده ۵۷ : قدرت ترمز پائي باید به قدری باشد كه در راههای مختلف طبق جدولهاي بین المللی كه ملاك عمل كارشناسان تصادفات راهنمایی و رانندگی است بتواند با شتاب معین از ادامه حرکت وسیله نقلیه جلوگیری نماید . حداقل شتاب ترمز پائي نباید از سه و نیم کمتر باشد . قدرت ترمز دستی باید به قدری باشد كه بتواند به تنهایی در سرعت قدم انسانی (پنج كيلومتر در ساعت) بدون بار و مسافر در سطح اسفاله و مستقیم حداکثر پس از طی يك متر مسافت وسیله نقلیه را كاملا از حرکت باز دارد .

ماده ۵۸ : رانندگی با وسایل نقلیه ای كه قدرت ترمز آنها طبق مشخصات مذکور نباشد ممنوع است.

ماده ۵۹ : کلیه وسایل نقلیه موتوري باید مجهز به بوق یا وسیله اخبار صوتی دیگری باشند كه تولید صدای غیر عادی و ناهنجار ننماید و صدای از فاصله هفتاد متری شنیده شود . علاوه نصب كيلومتر شما (سرعت سنج) و درجه بنزین و چراغ نشان دهنده نور بالا كه كاملا سالم و قابل استفاده باشد الزامی است .

تبصره ۱ : کلیه وسایل نقلیه شامل انواع خودروهاي سواری، وسایل نقلیه باركش(وانت ، کامیونت ، کامیون ، تریلی) و اتوبوس و مینی بوس اعم از پلاك (شخصی، عمومی، دولتی) باید به كمریند ایمنی استاندارد مجهز باشند (باستثناء اتوبوسها و مینی بوسهای شرکت واحد).

تبصره ۲ : راننده و سرنشین ردیف جلو کلیه وسایل نقلیه مندرج در تبصره ۱ راننده و سرنشینان اتوبوسها و مینی بوسها (باستثنای اتوبوسهای شرکت واحد) موظفند هنگام حرکت در راهها (معابر درون شهری برون شهری) از كمریند ایمنی استفاده نمایند.

ماده ۶۰ : هر وسیله نقلیه موتوري بایستی مجهز به لوله اگزوز باشد كه مانع خروج صداهای ناهنجار گردد. برداشتن تمام یا قسمتی از این دستگاه ممنوع است . بهر نوع وسیله نقلیه موتوري كه توسط شهرداری اعلام خواهدشد باید تا خو گراف (ثبت كننده سرعت) نصب شود . این دستگاه باید كاملا قابل استفاده باشد و كاغذ ثبت كننده آن روزانه تجدید گردد.

ماده ۶۱ : کلیه وسایل نقلیه موتوري باید دارای آئینه هایی در داخل باشد بنحوی كه راننده بتواند بوسیله آنها لااقل تا فاصله هفتاد متری پشت سر خویش را ببیند. نصب آئینه در دو طرف خارج وسیله نقلیه مجاز است.

ماده ۶۲ : هر وسیله نقلیه موتوري كه دارای شیشه جلو است باید مجهز به دو برف پاك كن باشد. برف پاك كنها باید همیشه سالم و حاضر بكار باشد تا در مواقع لزوم برای پاك كردن شیشه جلو از آن استفاده گردد.

ماده ۶۳ : دستگاه تهویه وسایل نقلیه باید طوري نصب گردد كه بهیچوجه تولید خطر برای سرنشینان آن نكند و محتوی گازهای مسموم و آتش را نباشد .

ماده ۶۴ : روی چرخهای وسایل نقلیه یا كنار آنها نباید اجسام اضافی و زاید مانند میخ و پیچ های بلند یا هر شیئی كه از محازات لاستیکها تجاوز كند موجود داشته باشد مگر آنكه در تراكتورهاي زراعتی و انواع كمباین لازم باشد.

ماده ۶۵ : اتوبوسها و كامیونها شبها هنگام حرکت در جاده ها باید لوازم زیر را همیشه همراه داشته باشند تا در مواقع ضرورت بر حسب مورد از آنها استفاده نمایند.

۱- سه چراغ با سه مشعل الكتريكی یا سه فانوس ویا سه شیشه نورتاب یا تابلوی شبرنگ با نور قرمز كه در شرایط جوی معمولی از فاصله ۱۵۰ متری قابل رؤیت باشند.

۲- در صورت فقدان لوازم مذکور لااقل سه چراغ الكتريكی با نور قرمز.

۳- دو پرچم قرمز به ابعاد لااقل يك متر با چوب پرچم.

ماده ۶۶ : وسایل نقلیه ای كه مواد خطرناك حمل مي كنند باید فقط سه چراغ ترمز الكتريكی همراه داشته باشند. حمل فانوس برای آنها ممنوع است باضافه وسایل نقلیه مزبور باید دارای دستگاه پمپ آتش نشانی آماده به كار باشند. این پمپ ها بایستی در محلهاي نصب شوند كه هنگام ضرورت بتوان فوراً آنها را مورد استفاده قرار داد.

قسمت دوم : تجهیزات اختصاصی موتورسیکلت و دوچرخه

ماده ۶۷ : موتور سیکلت و دوچرخه های موتور دار باید دارای حداقل یک و حداکثر دو چراغ با نور سفید در جلو و یک چراغ خطر با شیشه نور تاب قرمز در عقب و یک آئینه روی فرمان باشد . نصب راهنمای الکتریکی برای موتور های سه چرخ نیز ضروری است . راکبین موتور سیکلت باید بکلاه کاسک مخصوص مجهز باشند.

ماده ۶۸ : هر دوچرخه باید دارای تجهیزات زیر باشد :

- ۱- یک چراغ با نور سفید در جلو که تا مسافت ۱۵۰ متری جلوی آن را بقدر کافی روشن سازد.
- ۲- یک چراغ با نور قرمز در عقب که از فاصله ۱۵۰ متری دیده شود.
- ۳- یک چراغ قرمز شب نما در عقب که نور وسائل نقلیه پشت سر را از فاصله بیست متری منعکس نماید.
- ۴- یک زنگ یا بوق که صدای آن از فاصله سی متری شنیده شود . نصب و استعمال زنگهای صوتی یا آژیر یا بوق خطر برای دوچرخه ها ممنوع است.
- ۵- ترمز که بمحض گرفتن آن دوچرخه متوقف گردد.

فصل ششم : مقررات محل بار

ماده ۶۹ : طول و عرض وسائل نقلیه باربری همان است که بر طبق مشخصات (کاتالوگ) سازنده معین گردیده ولی ظرفیت آن مطابق نظر افسر کاردان فنی شهربانی تعیین میشود. ارتفاع هیچ وسیله نقلیه ای بانضمام بار آن از سطح راه نباید از چهار متر تجاوز کند.

ماده ۷۰ : وسائل نقلیه مسافربری حق ندارند بارهایی را که از داخل اطاق آنها یا گلگیرها به اطراف تجاوز کرده باشد حمل کنند.

ماده ۷۱ : بارهای وسائل نقلیه بارکش نیایستی از قسمت جلوی اطاق بیش از یک متر و از قسمت عقب اطاق بیش از دو متر باشد . بهر حال باید علائم لازم و چراغ قرمز خطر در ابتدا و انتهای بار نصب شود.

ماده ۷۲ : محدودیت طول بار وسائل نقلیه که در ماده فوق تصریح شده در باره بارهایی که بنا بر وضع و طبیعت یا ساختمان مخصوص قابل تفکیک و تجزیه نیستند رعایت نمیشود مشروط بر اینکه اینگونه بارها روی یدکهای طولانی گذارده شوند. در هر حال اگر طول بار از بیست متر تجاوز کند برای حمل آن باید پروانه مخصوص از مقامات صلاحیتدار اخذ گردد.

ماده ۷۳ : مقامات صلاحیت دار میتوانند جهت محمولاتی که قابل تجزیه نبوده و بیش از ظرفیت یا بزرگتر از حجم معین است پروانه مخصوصی که حاوی مشخصات و ظرفیت وسیله نقلیه حمل کننده و حجم بار و مسیر و تعداد دفعات رفت و آمد یا مدت حمل مستمر است صادر کنند . این پروانه باید تا پایان مدت اعتبار آن نزد راننده موجود باشد و هنگام مراجعه مأموران انتظامی ارائه گردد.

ماده ۷۴ : وسائل نقلیه ای که در حدود مواد ۷۰ و ۷۱ و ۷۲ حمل باری کنند باید :

۱- شب ها دو چراغ یا دو فانوس قرمز رنگ در آخرین نقطه طرفین عقب بار نصب نمایند بطوریکه از فاصله یکصدوپنجاه متری طرفین و عقب وسیله مزبور دیده شود.

۲- روزها دو پرچم یا دو پارچه قرمز رنگی که سطح آن لااقل نیم متر مربع باشد در انتهای بار آویزان کنند بنحوی که رانندگان پشت سر بتوانند آنها را از فاصله مذکور در بند یک این ماده ببینند.

ماده ۷۵ : حمل مواد خطرناک فقط با وسائل نقلیه مخصوص مجاز است و با وسائل مسافری یا باربری معمولی جز با اجازه شهربانی ممنوع است.

ماده ۷۶ : بنگاهها باید بارهای وسائل نقلیه را طوری بارگیری نمایند و محکم ببندند که هیچگونه خطر افتادن یا چکه کردن یا باز شدن و یا پخش شدن در هوا وجود نداشته باشد.

ماده ۷۷ : یدک یا هرنوع وسیله نقلیه ای که توسط وسیله نقلیه دیگری کشیده می شود باید با سیمهای آهنی یا میله های محکم بوسیله کشنده متصل شود بطوریکه هیچگونه خطر گسیختن نداشته و تحمل کشش وسیله نقلیه را بنماید. طول وسیله اتصال نباید از پنج متر زیادتر باشد. هرگاه وزن یدک با بار آن از دوهزار کیلوگرم زیادتر باشد باید بادو رشته اتصال محکم بسته شود.

ماده ۷۸ : رانندگان موظفند بدستور مأموران صلاحیتدار وسیله نقلیه را جهت توزین به روی قپان ببرند. هرگاه ضمن توزین معلوم شود که بیش از ظرفیت مقرر بارگیری شده باراضافی تخلیه میشود. در اینصورت مسئولیت انبار کردن و حفظ آن بعهده مالک و راننده است.

فصل هفتم : تصادفات

ماده ۷۹ : راننده هر وسیله نقلیه ای که مرتکب تصادف منجر به جرح یا فوت گردد موظف است بلافاصله وسیله نقلیه را در محل تصادف متوقف سازد و مادام که تشریفات مربوط به رسیدگی وسیله کارشناسان شهرداری یا ژاندارمری خاتمه نیافته مطلقاً از تغییر وضع اتومبیل یا صحنه تصادف خودداری نماید. لکن هر گاه تصادف فقط منجر به خسارت مالی شود بنحوی که امکان حرکت از وسیله نقلیه سلب نشده باشد راننده موظف است وسیله نقلیه را در نزدیکترین محلی که موجب سد معبر نگردد برای رسیدگی و معاینه متوقف سازد مگر اینکه در مورد خسارات از طرف بیمه مقرراتی وضع و اعلام شده باشد که در اینصورت توقف در محل بشرط انجام مقررات بیمه از طرف رانندگان اجباری نخواهد بود.

تبصره : در نقاطی که کارشناس شهرداری یا ژاندارمری وجود ندارد یا حضور به موقع آنان مقدور نباشد در اینصورت مسئولان امر از نظریات مستدل سه نفر از رانندگان پایه یکم استفاده خواهند کرد .

ماده ۸۰ : رانندگان وسایل نقلیه ای که بهر ترتیب تصادف نموده اند در صورت وقوع جرح موظفند کمکهای لازم را به مجروحین نموده و در اعزام آنان به بیمارستان مساعدت نمایند.

ماده ۸۱ : رانندگان مذکور مکلفند در موارد تصادف منجر به جرح یا فوت نام و نشان صحیح و مشخصات گواهینامه رانندگی و وسیله نقلیه خود را بلافاصله به مأمورین انتظامی اعلام دارند.

ماده ۸۲ : رانندگانی که با وسیله نقلیه متوقف فاقد سرنشین تصادف می نمایند باید در محل وقوع تصادف صاحب یا راننده وسیله متوقف و مأمورین انتظامی را از هویت و نشانی کامل خود آگاه سازند و در صورت عدم دسترسی به ایشان نام و نام خانوادگی و نشانی دقیق خویش و شماره و سایر مشخصات وسیله نقلیه خود را روی کاغذی بنویسند و در محل قابل رؤیتی در وسیله نقلیه متوقف الصاق نمایند.

ماده ۸۳ : رانندگانی که با اشیاء یا حیوانات تصادف نموده و باعث خسارت یا اتلاف آن ها می شوند مکلفند که در محل مالک یا حافظ اشیاء یا حیوانات مورد تصادف را طبق دستور ماده فوق مطلع سازند.

ماده ۸۴ : هرگاه راننده وسیله نقلیه ای در اثر تصادف توانائی اجرای مقررات مندرج در مواد ۸۲ و ۸۳ را نداشته باشد در این صورت مالک آن وسیله نقلیه موظف است در اولین فرصت پس از آگاهی از واقعه مراتب را به مأمورین مربوط اعلام دارد.

ماده ۸۵ : اتوسرویس ها (تعمیرگاه ها) و توقف گاه ها (پارکینگ ها) موظفند ظرف ۲۴ ساعت پس از رؤیت وسیله نقلیه ای که آثار تصادف یا جای گلوله در آن وجود دارد مراتب را با ذکر مشخصات اتومبیل و در صورت امکان با ذکر نام و نشانی راننده به شهرداری یا ژاندارمری محل اعلام دارند.

فصل هشتم : علائم راهنمایی و رانندگی

قسمت اول - علائمی که مقامات و مأموران انتظامی بکار می برند

ماده ۸۶ : علائم راهنمایی و رانندگی که برای کنترل و تنظیم عبور و مرور در راه ها بکار میرود وسیله شهرداری تعیین می شود .

انتخاب محل نصب آنها در شهرها با شهرداری و تهیه و نصب آنها با شهرداری است در خارج از شهرها انتخاب محل نصب با ژاندارمری و تهیه و نصب آنها با وزارت راه خواهد بود.

ماده ۸۷ : رانندگان کلیه وسایل نقلیه و اشخاص اعم از پیاده یا سوار بر حیوانات موظفند از علائم راهنمایی و رانندگی تبعیت نمایند مگر اینکه مأموران انتظامی به جهاتی عدم رعایت آنها را در محل مجاز اعلام کنند.

ماده ۸۸ : کنترل و تنظیم عبور و مرور ممکن است به وسیله چراغ ها یا خطوط یا تابلوها یا نوشته ها با مأموران انتظامی و یا بهر وسیله دیگری که بر حسب مورد مقتضی باشد بعمل آید در هر حال فرمان پلیس بر تمام علائم دیگر مقدم است .

ماده ۸۹ : در محل هائیکه عبور و مرور به وسیله چراغ راهنمایی کنترل می شود رنگهای زیر برای مقاصد که معین شده است بکار میرود.

- ۱- چراغ سبز برای حرکت : وسایل نقلیه ای که با چراغ سبز روبه رو میشوند حق عبور یا گردش را دارند مگر آنکه گردش به وسیله علامت دیگری ممنوع شده باشد. در هر حال وسایل نقلیه در حال گردش باید حق تقدم وسایل نقلیه ای را که مستقیم میروند و حق تقدم پیدگانی را که از گذرگاه در حرکتند رعایت نمایند.
- ۲- چراغ زرد برای احتیاط - وسایل نقلیه ای که با این چراغ روبرو میگردند نباید به تقاطع یا گذرگاه پیاده نزدیک شوند و در صورت ورود قبلی موظفند به حرکت خود ادامه بدهند و از تقاطع یا گذرگاه عبور کنند.
- ۳- چراغ قرمز برای ایست کامل - وسایل نقلیه ای که با چراغ قرمز برخورد می کنند باید قبل از خط مخصوص ایست توقف کامل نمایند و در صورت فقدان خط ایست در فاصله پنج متری چراغ راهنمایی بایستند و تا روشن شدن چراغ سبز منتظر بمانند.
- ۴- چراغ چشمک زن زرد برای عبور یا احتیاط - وسایل نقلیه مکلفند با مشاهده این چراغ از تقاطع و گذرگاه پیاده با احتیاط کامل و سرعت کم عبور نمایند.

۵- چراغ چشمک زن قرمز برای ایست و عبور - وسایل نقلیه در صورت برخورد با این چراغ باید قبل از ورود به تقاطع یا گذرگاه پیاده توقف کامل کنند و پس از اطمینان از عدم وجود تصادف حرکت نمایند.

ماده ۹۰ : انواع خطوطی که روی راهها باید کشیده شود مطابق نمونه های منضم به این آئین نامه است .

ماده ۹۱ : تابلو ها باید مطابق نمونه بین المللی که ضمیمه این آئین نامه است تهیه و نصب شود.

ماده ۹۲ : در محلهائیکه چراغ قرمز یا هر نوع علائم ایست دیگر وجود دارد ممکن است به وسیله پیکان سبزی که در کنار چراغ قرمز تعبیه میشود یا با نصب تابلو به وسایل نقلیه اجازه داده میشود که در مسیر معینی حرکت نمایند . در این مورد رعایت حق تقدم پیاده گان و وسایل نقلیه که با چراغ سبز جهت دیگر اجازه عبور داشته اند الزامی است .

ماده ۹۳ : نصب آگهی یا علامت یا تابلو یا وسائلی که دارای شباهت با علائم و یا تابلوهای راهنمایی و رانندگی باشد یا از آنها تقلید شود و یا منظور از آن هدایت و کنترل وسایل نقلیه باشد و یا به طریقی باعث جلوگیری از رویت علائم و تابلو و وسایل راهنمایی و رانندگی گردد و همچنین نصب چراغهای رنگی تبلیغاتی در مجاورت چراغهای راهنمایی به طوریکه موجب اشتباه رانندگان گردد ممنوع است مقامات انتظامی می توانند در صورت مشاهده چنین اشیائی جهت بر داشتن آنها اقدام کنند. با این وصف ممکن است از طرف مؤسسات یا اشخاص با اجازه مقامات صلاحیت دار علائمی جهت هدایت مراجعین با اماکن اطراف راه نصب گردد.

ماده ۹۴ : هیچکس حق ندارد بدون اجازه مقامات شهریانی تغییراتی در علائم راهنمایی و رانندگی و دیگر وسایل تنظیم عبور و مرور وسایل نقلیه و راه آهن بدهد و یا در متن آن تصرفاتی نماید .

قسمت دوم - علائمی که رانندگان باید بکار برند

ماده ۹۵ : رانندگانیکه قصد گردش به راست یا به چپ یا توقف را دارند مکلفند از فاصله یکصد متری محل گردش یا توقف وسیله چراغ راهنما به ترتیب زیر علامت دهند:

۱- برای گردش به راست چراغ راهنمای سمت راست وسیله نقلیه را روشن کنند.

۲- برای گردش به چپ چراغ راهنمای سمت چپ را روشن کنند .

۳- برپا توقف چراغ راهنمای سمت راست را روشن کنند.

ماده ۹۶ : رانندگان وسایل نقلیه موتوری فاقد چراغ راهنما و همچنین وسایل نقلیه غیر موتوری و تاور سیکلت ها و دوچرخه باید با دست به شرح زیر علامت بدهند.

۱- برای گردش به راست - دست چپ را به طرف بالا نگاهدارند .

۲- برای گردش به چپ - دست چپ را به طور افقی نگهدارند .

۳- برای توقف - دست چپ را به طرف پائین نگاهدارند.

۴- برای کاستن سرعت : دست چپ را به طور افقی از بالا به پائین متناوباً حرکت دهند .

ماده ۹۷ : علائم اخبار و همچنین علائم سبقت گرفتن بشرح ذیل است.

۱- در روز بوق کوتاه.

۲- در شب چند بار خاموش و روشن کردن چراغ بزرگ جلوی وسیله نقلیه یا تعویض استپ. هنگام سبقت گرفتن ، اعم از اینکه روز باشد یا شب برای جلب توجه وسایل نقلیه پشت سر استفاده از چراغ راهنما ضروری است.

قسمت سوم - علائم اختصاصی و استثنائی بعضی از وسایل نقلیه

ماده ۹۸ : اتومبیلهای امداد ی و مدارس باید دارای دستگاه اخبار قابل رؤیت مندرج در ماده ۵۲ این آئین نامه باشند و روی بدنه اتومبیل هم مطابق دستور شهریانی عبارات و علائم ممیزه به طور خوانا نقش گردد.

ماده ۹۹ : رانندگان وسایل نقلیه ای یکه مواد خطرناک حمل می کنند باید در طرفین و عقب وسیله نقلیه تابلوئی که روی آن کلمه (خطر) با حروف درشت به رنگ قرمز نوشته شده باشد نصب کنند .

ماده ۱۰۰ : هرگاه وسیله نقلیه ای شب در کنار راه توقف نماید و نور کافی در آن محل برای تشخیص اشیاء یا اشخاص از فاصله ۱۵۰ متری وجود نداشته باشد راننده (اعم از اینکه داخل وسیله نقلیه باشد یا خارج آن) مکلف است چراغهای کوچک جلو و خطر عقب وسیله نقلیه را روشن نگهدارد چنانچه چراغ کوچک جلو خراب شده باشد لااقل چراغهای بزرگ را با نور پائین روشن سازد.

ماده ۱۰۱ : هرگاه در راه ها خرابی غیر قابل پیش بینی برای هر نوع وسیله نقلیه موتوری ایجاد شود راننده مکلف است آنرا از مسیر عبور و مرور خارج و در محل مناسبی که وموجب سد راه و مزاحمت سایر وسایل نقلیه و عابرین پیاده نباشند متوقف سازد در این مورد و در سایر مواردی که وسیله مزبور قادر به حرکت نباشد و انتقال آنها به محل مناسبی مقدور نگردد در صورت فقدان نور کافی درراه باید به منظور اخبار به سایر رانندگان علائم ایمنی به ترتیب زیر درمحل قرار دهد.

۱- در وسط راه یک فانوس یا یک چراغ یا یک مشعل نورانی قرمز در فاصله هفتاد متری جلو و یکی در فاصله هفتاد متری عقب و یکی دیگر در پهلوی وسیله از کار افتاده بگذارد .

۲- هرگاه وسیله نقلیه سر پیچ یا تپه ای از کار بیفتد فانوس ها یا چراغ ها یا مشعل ها را باید در فواصل مناسبی قرار دهد تا وسایل نقلیه دیگر از فاصله دویست متری متوجه خطر بشوند.

ماده ۱۰۲ : هرگاه وسیله نقلیه موتوری در راه های خارج شهر از کار بیفتد و به علت کفایت روشنائی احتیاجی با استفاده از چراغ یا مشعل نباشد راننده باید در وسط جاده یک مثلث شبرنگ قرمز متساوی

الاضلاع از نوع علامت احتیاط به ابعاد سی سانتی متر در فاصله هفتاد متری جلو و مثل دیگری در فاصله هفتاد متری عقب آن به نحوی که کاملاً قابل رؤیت باشد قرار دهد.

ماده ۱۰۲ : اگر وسیله نقلیه ای که مواد خطرناک حمل میکند در ساعات و شرایط مندرج در ماده ۱۰۰ در راه های خارج شهر از کار بیفتد راننده موظف است که در وسط جاده یک چراغ الکتریکی قرمز با باتری در فاصله هفتاد متری جلو و یکی در فاصله هفتاد متری عقب و یکی دیگر در پهلو و وسیله از کار افتاده بگذارد . استفاده از فانوس یا چراغ با مشعل برای این قبیل وسائل نقلیه ممنوع است .

ماده ۱۰۴ : روی یدک و هر نوع وسیله نقلیه ای که توسط وسیله نقلیه دیگر کشیده شود باید یک پرچم سفید به طول و عرض لااقل نیم متری طوری نصب شود تا سایر رانندگان از فاصله دور و از طرفین جاده آنرا مشاهده کنند.

فصل نهم : مقررات رانندگی

.

قسمت اول - مسیر و جهت عبور

ماده ۱۰۵ : رانندگان کلیه وسائل نقلیه موظفند که از منتهی الیه سمت راست راه حرکت نمایند مگر در موارد زیر :

الف- در موقع سبقت گرفتن از وسیله نقلیه جلو

ب- موقعی که سمت راست جاده بهر علتی مسدود و غیر قابل عبور باشد

پ- هنگام گردش به چپ

ماده ۱۰۶ : در راه هائیکه خط کشی شده وسائل نقلیه باید در مسیر بین خطوط حرکت کنند و از آن خارج نشوند مگر اینکه احتیاط کامل را رعایت کنند و قبلاً با دادن علامت وسائل نقلیه دیگر را از قصد خود آگاه سازند .

ماده ۱۰۷ : رانندگی در قسمت وسطی راه هائیکه به وسیله خط کشی یا علائم دیگر به سه قسمت تقسیم شده ممنوع است مگر برپا سبقت گرفتن یا گردش به چپ .

ماده ۱۰۸ : در راه هائی که به وسیله موانع مخصوص یا سکو به دو قسمت تقسیم شده رانندگان موظفند از قسمت راست حرکت کنند و حق ندارند از روی موانع بگذرند .

ماده ۱۰۹ : در راه های یکطرفه راننده وسائل نقلیه باید در جهت مجاز عبور کنند و حرکت خلاف جهت مزبور ممنوع است .

ماده ۱۱۰ : در میدان های سکودار رانندگان وسائل نقلیه موظفند از طرف راست سکو گردش نمایند.

ماده ۱۱۱ : در معابری که عبور وسائل نقلیه کند رو مجاز اعلام گردیده رانندگان این قبیل وسایل در هر حال مکلفند که از منتهی الیه سمت راست یا محل هائی که برپا عبور آنها تعیین شده حرکت نمایند.

ماده ۱۱۲ : در مواقعی که وسیله نقلیه ای از روبروی وسیله نقلیه دیگری در جهت مخالف حرکت می کند راننده هر یک از آنها بایستی حتی المقدور در طرف راست خود حرکت نماید و مخصوصاً در راه هائی که از هر طرف فقط و یک وسیله نقلیه می تواند عبور کند رانندگان بایست سعی نمایند که در هنگام عبور فاصله کافی بین دو وسیله وجود داشته باشد.

قسمت دوم - سرعت

ماده ۱۱۳ : در راه ها و مناطقی که میزان سرعت رانندگی به وسیله تابلو یا علائم دیگر راهنمایی معین نگردیده حداکثر سرعت مجاز برای رانندگان وسائل نقلیه به قرار ذیل می باشد :

اول - در شهرها :

۱- در خیابان ها پنجاه کیلومتر در ساعت

۲- در کوچه ها و میدان ها و پیچ ها بیست کیلومتر در ساعت .

دوم - در راه های خارج شهر و مناطق غیر مسکونی روزها ۹۰ کیلومتر و شبها ۸۰ کیلومتر در ساعت.

ماده ۱۱۴ : اداره راهنمایی و رانندگی می تواند در مواقع یا محل های ضروری از طریق نصب تابلو یا علائم دیگر حداقل سرعت را نیز معین اعلام نماید. در اینصورت رانندگی با سرعت کمتر از حداقل مجاز نخواهد بود.

ماده ۱۱۵ : رانندگان حق ندارند در راه ها آنقدر با سرعت کم حرکت نمایند که باعث کندي عبور و مرور یا اختلال در آن بشوند مگر آنکه برای احتراز از خطر و تصادف ضروری باشد.

ماده ۱۱۶ : رانندگان وسائل نقلیه موظفند در تقاطع هائی که فاقد چراغ راهنما یا مأمور انتظامی یا تابلوی ایست میباشد در سر پیچها ، جاده های تنگ و تپه ها و بطور کلی در محل هائی که موانعی در مسیر حرکت آنان وجود داشته باشد و همچنین در مواقع بارندگی (برف ، باران) یا مه یا کولاک و امثال آنها از سرعت وسیله نقلیه تا حدی که بر حسب مورد برای احتراز از خطر یا تصادف ضرورت دارد بکاهند.

ماده ۱۱۷ : رانندگی با انواع دو چرخه ها ی موتوردار در شب با سرعتی بیش از ۴۰ کیلومتر در ساعت مجاز نیست مگر اینکه نور چراغ جلوی آنها برای تشخیص اشیاء و انسان از فاصله یکصد متری کافی باشد . که در این صورت هم نمی توانند از حداکثر سرعت مقرر تجاوز نمایند.

قسمت سوم - سبقت

ماده ۱۱۸ : رانندگانی که قصد سبقت گرفتن از وسائل نقلیه ای را که در جهت آنان حرکت مینمایند دارند باید پس از دادن علائم لازم فقط از سمت چپ آنها سبقت گیرند و پس از سبقت و طی مسافت کافی مجدداً بطرف راست خود متوجه شوند بنحویکه راه وسیله نقلیه ای که از آن سبقت گرفته شده

مسدود نگردد یا موجب تصادف نشود. معذالك سبقت گرفتن از طرف راست وسیله نقلیه ای که در حال گردش به چپ میباشد مجاز است.

ماده ۱۱۹ : رانندگان وسائل نقلیه ای که از آنها سبقت گرفته میشود بایستی راه را برای وسیله نقلیه ای که در حال سبقت گرفتن است باز کنند و بر سرعت خود نیفزایند.

ماده ۱۲۰ : سبقت گرفتن در موارد زیر ممنوع است :

- ۱- در سرپیچ های تند و سر بالائی ها که میدان دید راننده را کم است
- ۲- از پنجاه متر مانده به پیچها تا پنجاه متر بعد از آن یا در تقاطع راهها یا در تقاطع راه آهن.
- ۳- در مواقعی که روشنائی و میدان دید به هر علت کافی نباشد .
- ۴- سبقت از وسیله نقلیه ای که خود در حال سبقت گرفتن است مگر در راهی که به مناسبت وجود سه ردیف خط کشی بریده یا بیشتر از سه ردیف این عمل مجاز نباشد .
- ۵- برای اتوبوسها و کامیونها در معابر شهری .
- ۶- از یکصد متر مانده به مدخل تونل ها و پل ها تا انتهای آنها.
- ۷- در نقاطی که با نصب علائم مخصوص سبقت گرفته ممنوع اعلام شده باشد .

قسمت چهارم - حق تقدم

ماده ۱۲۱ : رعایت مقررات مربوط به حق تقدم عبور برای همه اجباری است مگر در مواردی که به موجب مقررات خاص یا علائم مخصوص راهنمایی خلاف این حکم اجازه داده شده باشد.

ماده ۱۲۲ : حق تقدم عبور وسائل نقلیه در تقاطع و میدان هایی که هیچگونه علامت و چراغ راهنما وجود نداشته باشند به ترتیب زیر است :

- ۱- در تقاطع هم عرض اگر دو وسیله نقلیه ای که روبروی یکدیگر در حرکتند بخواهند با هم داخل خیابان مجاو واحدی شوند حق تقدم عبور با وسیله ای است که بسمت راست گردش میکند.
- ۲- هر گاه دو یا چند وسیله نقلیه از دو یا چند راه مختلف به مدخل تقاطع هم عرض یا میدانی برسند حق تقدم عبور با وسیله ای است که در طرف راست وسیله دیگر قرار دارد.
- ۳- در سه راهها حق تقدم عبور با وسیله نقلیه ای است که مستقیم حرکت می کند ولو آنکه عرض خیابانی که مسیر آن است از عرض خیابان تلاقی کننده کمتر باشد.

ماده ۱۲۳ : در برخورد راه اصلی با راه فرعی حق تقدم با وسیله ای است که از راه اصلی عبور میکند . رانندگانی که از راه فرعی وارد راه اصلی می شوند باید قبل از ورود به راه اصلی توقف کامل نمایند و پس از اطمینان از عدم برخورد با وسائل نقلیه ای که احتمالا در راه اصلی حرکت میکنند وارد این راه بشوند.

ماده ۱۲۴ : مقررات ماده فوق برای وسیله نقلیه ای که از راه خصوصی یا گاراژ یا کوچه یا تعمیرگاه و امثال آنها به معابر عمومی وارد می شوند نیز لازم الرعایه است .

ماده ۱۲۵ : وسیله نقلیه ای که در حرکت است بر وسائل نقلیه متوقفیکه در حال حرکت کردن یا جلو و عقب زدن یا دور زدن هستند حق تقدم عبور دارند .

ماده ۱۲۶ : در گذرگاه پیاده حق تقدم عبور با عابرین پیاده است.

ماده ۱۲۷ : در خیابان یا در تقاطعی که وسائل نقلیه روبروی یکدیگر حرکت می کنند ، هرگاه وسیله ای بخواهد گردش به چپ کند، حق تقدم با وسیله نقلیه ای است که مستقیم عبور می نماید. در محل پارک کنار خیابان حق تقدم برای پارک کردن با وسیله ای است که ضمن حرکت به عقب مشغول پارک کردن است.

قسمت پنجم - استفاده از چراغها

ماده ۱۲۸ : راننده وسیله نقلیه ای که در حرکت است ، شب یا هر موقع دیگری که کمترین روشنائی نتواند اشیاء و اشخاص را از فاصله ۱۵۰ متری به خوبی تشخیص دهد باید چراغهای آنرا به ترتیب مقرر در مواد بعدی روشن نماید .

ماده ۱۲۹ : در خیابانها و جاده هایی که نور کافی وجود دارد باید فقط از چراغ های کوچک و در صورت خرابی ناگهانی چراغهای کوچک جلو از نور پائین چراغهای بزرگ استفاده شود.

ماده ۱۳۰ : در ساعاتیکه چراغها باید روشن باشند اگر چند وسیله نقلیه متصل بهم حرکت کنند ، روشن کردن چراغ هائیکه بلافاصله محل نصبشان پوشیده می شوند ضرورت ندارد ولی در هر حال چراغهای جلوی وسیله اولی و چراغهای عقب وسیله آخری باید روشن باشند.

ماده ۱۳۱ : وسائل نقلیه موتوری موظفند که در جاده ها از نور بالا استفاده کنند تا بتوانند کلیه اشیاء و اشخاص را در فاصله دور ببینند مگر در موارد زیر که باید از نور پائین استفاده نمایند :

- ۱- در موقع روبرو شدن با وسیله نقلیه ای که از جهت مخالف حرکت می کند. در این صورت راننده بایستی از فاصله ۱۵۰ متری از نور پائین استفاده نماید تا نور بالا چشمهای راننده مقابل را خیره نسازد . در عین حال برای جلوگیری از آتش خیره کننده نور به چشم رانندگان دیگر ممکن است بر حسب مورد از چراغهای کوچک یا چراغهای مه استفاده نمود.

۲- هنگامی که وسیله نقلیه از فاصله ۱۵۰ متری عقب وسیله نقلیه دیگری که در حال حرکت است عبور میکند مگر وقتی که در حال سبقت گرفتن باشد .

ماده ۱۳۲ : چراغهای داخل وسائل نقلیه عمومی مسافربری شبها موقع حرکت باید روشن باشند.

ماده ۱۳۳ : استعمال چراغهای چشمک زن در وسائل نقلیه ممنوع است مگر در مواردیکه به موجب این آئین نامه مجاز باشد .

ماده ۱۲۴ : برای گردش به چپ بایستی از فاصله یکصد متری تقاطع با دادن علامت وارد مسیر سمت چپ شد بطوری که پس از ورود به تقاطع وسیله در حدود مرکز تقاطع قرار گیرد سپس با رعایت حق تقدم عبور وسائل نقلیه ای که مستقیم در حرکتند با حداقل سرعت به چپ گردش نماید به نحوی که پس از ورود به خیابان مورد نظر در مجاورت محور وسط آن خیابان قرار گیرد. قواعد گردش در تقاطع راهها به شرح زیر است :

۱- برای گردش به راست باید وسیله نقلیه را به منتهی الیه سمت راست هدایت کرده و کاملاً از کنار تقاطع گذشت .

۲- برای گردش به چپ بایستی از فاصله یکصد متری تقاطع با دادن علامت وارد مسیر سمت چپ شد به طوریکه پس از ورود به تقاطع وسیله در مرکز تقاطع قرار گیرد و سپس با رعایت حق تقدم عبور وسائل نقلیه ای که مستقیم در حرکتند با حداقل سرعت به چپ گردش نماید .

ماده ۱۲۵ : در راههای یک طرفه برای گردش به چپ رانندگان موظفند وسیله نقلیه را به منتهی الیه طرف چپ خیابان هدایت و سپس به چپ گردش کنند.

ماده ۱۲۶ : دور زدن در فاصله یکصد و پنجاه متری پیچ ها و سر بالائیهائیکه میدان دید کافی نیست و همچنین از روی خط پر ممنوع است.

ماده ۱۲۷ : عقب راندن وسیله نقلیه هنگام ضرورت باید با احتیاط کامل برای احراز از وقوع هر گونه حادثه و انسداد راه عبور سایر وسائل نقلیه انجام گیرد.

قسمت هفتم - توقف

ماده ۱۲۸ : رانندگان وسائل نقلیه همگانی مسافر ندارند باید در ایست گاههائیکه از طرف شهربانی علامت گذاری شده متوقف شوند مگر اینکه شهربانی مقررات دیگری اعلام نماید.

ماده ۱۲۹ : کلیه رانندگان وسائل نقلیه برای سوار و پیاده کردن سر نشینان خود بایستی فقط در محل های مجاز و در منتهی الیه سمت راست سواره رو توقف نمایند .

ماده ۱۴۰ : در نقاط غیر مسکونی و خارج شهر توقف کوتاه یا طولانی وسائل نقلیه حتماً بایستی در خارج از مسیر عبور وسائل نقلیه و عابرین پیاده انجام گیرد به نحوی که رانندگان وسائل نقلیه در حال حرکت از فاصله هفتاد متری وسیله نقلیه متوقف را به سهولت بینند.

ماده ۱۴۱ : هیچ راننده ای مجاز نیست وسیله نقلیه ای را که موتور آن روشن است ولو در محل مجاز متوقف سازد و خود از آن پیاده و دور گردد. در سراشیبهی پس از توقف چرخهای جلوی وسیله نقلیه باید به سمت راست کنار راه پیچانده شود.

ماده ۱۴۲ : رانندگان وسائل نقلیه در موارد زیر موظفند به ترتیبی که ذیلاً مقرر می شود توقف نمایند .

۱- در موقع برخورد با وسائل نقلیه امدادی که دستگاههای اخبار صوتی یا بصری خود را بکار انداخته باشند باید وسیله نقلیه را به منتهی الیه سمت راست راه هدایت و عنداللزوم تا گذشتن وسائل نقلیه امدادی متوقف شوند.

۲- قبل از ورود به تقاطعی که فاقد علائم یا مأمور راهنمایی است باید توقف بکنند و سپس با احتیاط کامل از تقاطع بگذرند.

۳- قبل از رسیدن به گذرگاه پیاده و در صورت عبور اشخاص باید وسیله نقلیه خود را متوقف سازند و ضمناً با حرکت دادن دست چپ رانندگان پشت سر را نیز به توقف دعوت نمایند.

۴- در فاصله پانزده متری میدان یا تقاطع یا سه راهها یا تقاطع راه آهن.

۵- در تقاطع راه آهن ، هنگامی که علائم الکتریکی یا مکانیکی یا پرچم قرمز یا سوت قطار نزدیک شدن آنها اعلام میدارد یا دروازه عبور بسته شده یا در حال باز و بسته شدن است باید لا اقل در پنج متری علامت یا دروازه توقف کامل کنند تا قطار بگذرد و تقاطع برای عبور آزاد گردد.

ماده ۱۴۳ : رانندگان وسائل نقلیه موتوری مخصوصاً اتومبیل های مدارس و وسائل نقلیه ای که حامل مواد خطرناک می باشند در تقاطع راه آهن هر چند علامتی وجود نداشته باشد باید کاملاً توقف کنند و پس از حصول اطمینان از بی خطر بودن معبر از تقاطع بگذرند . در هر حال هنگام عبور از روی ریل ها مجاز به تعویض دنده نمی باشد .

ماده ۱۴۴ : توقف در محل های زیر ممنوع است :

۱- پیاده رو و گذرگاه پیاده

۲- مقابل مدخل خیابانها و جاده ها و کوچه ها یا مدخل اتومبیل روی ساختمانها

۳- داخل تقاطع

۴- در فاصله پانزده متری میدان یا تقاطع راهها یا تقاطع راه آهن .

۵- پنج متری شیرهای آب منصوب در راهها .

۶- در جاهائی که دستگاه پارکومتر نصب شده در کنار خیابان به علت نیانداختن سکه در داخل آن یا پایان یافتن زمان معین و یا از کارافتادن دستگاه دستگاه که به وسیله نوشتار ، علامت و یا چراغ مفهوم ممنوعیت پارکینگ را می رساند .

۷- کوچه ها

۸- از ابتداء تا انتهای پیچ ها

۹- در فاصله پانزده متری مداخل گاراژهای آتش نشانی - پلیس - بیمارستانها.

۱۰- کنار وسائل نقلیه ای که خود متوقف می باشند (توقف دوبله)

۱۱- روی پلها و داخل تونل ها و معابر هوایی (راههائیکه بر روی پایه قرار دارند)

- ۱۲- در خیابانهاییکه پیاده روی آن قابل عبور نبوده و پیاده ها مجبورنداز قسمتی از سواره رو عبور کنند .
- ۱۳- در ایستگاههای وسائل نقلیه عمومی و حریم آنها که با علائم راهنمایی مشخص است .
- ۱۴- در محل هایی که تابلوهای ، توقف ممنوع یا توقف مطلقاً ممنوع نصب شده به اقتضای مورد.
- ۱۵- در هر نقطه از معابر به منظور تعمیر وسیله نقلیه جز در مورد ماده ۱۰۱ که باید به ترتیب مقرر در همان ماده عمل گردد.
- ۱۶- در جایی که دستگاه پارکومتر نصب شده در کنار خیابان بعلت نینداختن سکه در داخل آن یا پایان یافتن زمان معین و یا از کار افتادن دستگاه علامت پارکینگ ممنوع را نشان دهد.

قسمت هشتم - مقررات اختصاصی موتور سیکلت و دو چرخه

- ماده ۱۴۵ :** رانندگان موتور سیکلت بایستی در موقع رانندگی فقط روی زمین موتور سیکلت بنشینند و حق ندارند شخص دیگری را بر ترک سوار کنند مگر اینکه در ترک نیز یک زمین کامل نصب شده یا موتور سیکلت دارای یدک پهلوی (سایدکار) باشد.
- ماده ۱۴۶ :** رانندگی با دو چرخه و رکابدار بدون داشتن زمین محکم در محل مخصوص ممنوع است.
- ماده ۱۴۷ :** دو ترکه سوار کردن اشخاص روی دو چرخه ممنوع است مگر آنکه زمین اضافی برای این کار داشته باشد .
- ماده ۱۴۸ :** دو چرخه سواران مکلفند :
- ۱- هنگام حرکت کاملاً از طرف راست راه عبور نمایند و برپا گذاشتن از وسائل نقلیه ای که در کنار راه توقف کرده اند منتهای احتیاط را بعمل آورند.
 - ۲- در صورت تعداد دو چرخه سواران در یک ردیف حرکت کنند مگر آنکه معبر ویژه ای آنها اختصاص داده شده باشد. در این صورت حق ندارند از خارج از معبر ویژه عبور و مرور نمایند.
- ماده ۱۴۹ :** عبور دو چرخه سوار از پیاده رو و وسط دستجات ، بازار نقاط شلوغ و پر تردد ممنوع است .
- ماده ۱۵۰ :** دوچرخه سواران حق ندارند حین رانندگی با ر و اشیاء دیگری حمل کنند یا حرکات ورزشی نمایند یا اعمالی انجام دهند که مستلزم برداشتن دست های آنان از روی فرمان باشد.

فصل دهم : مقررات مختلف

- ماده ۱۵۱ :** رانندگان وسائل نقلیه ای که در پشت سر وسیله نقلیه دیگر حرکت میکنند موظفند فاصله مناسبی را برای جلوگیری از تصادفات حفظ کنند.
- ماده ۱۵۲ :** کامیونهای بزرگ و وسائل نقلیه دیگری که دارای یدکهای طولی هستند موقع عبور در راههای غیر مسکونی باید فاصله بیشتری با وسائل نقلیه جلوی خود داشته باشند به طوری که وسیله نقلیه دیگری که از آنها سبقت می گیرد بتواند پس از سبقت مجدداً در جلوی آنها وارد مسیر اولیه بشود.
- ماده ۱۵۳ :** وسایل نقلیه ای که به صورت کاروان و دسته جمعی در راهها عبور میکنند نیز مشمول ماده فوق می باشند . فواصل آنها باید به قدری باشد که وسیله نقلیه سبقت گیرنده بتواند پس از سبقت برای ورود به مسیر اولیه به آسانی داخل این فواصل گردد.
- ماده ۱۵۴ :** سوار کردن بیش از سه نفر (با راننده) در قسمت جلوی وسیله نقلیه و همچنین گذاشتن بار یا اشیاء دیگر در جلو یا عقب آن اعم از داخل یا خارج که مانع دید راننده گردد ممنوع است.
- ماده ۱۵۵ :** رانندگان وسائل نقلیه سنگین در موقع عبور از جاده های تنگ یا عقب راندن باید یک نفر کمک راننده برا یا احتراز از هر گونه خطری همراه داشته باشند.
- ماده ۱۵۶ :** حرکت با دنده خلاص در سرازیری ها ممنوع است.
- ماده ۱۵۷ :** وسائل نقلیه نباید از روی لوله های آب آتش نشانی که جهت اطفاء حریق در خیابان قرار گرفته عبور نمایند مگر با اجازه متصدیان آتش نشانی .
- ماده ۱۵۸ :**
- ۱- رانندگان تاکسیها مطلقاً حق سوار کردن مسافر را با داشتن مسافر قبلی ندارند.
 - ۲- رانندگان تاکسی ها موظفند پس از سوار شدن مسافر و مقارن شروع به حرکت تاکسیمتر را به کار اندازند. در صورت فقدان یا خرابی تاکسیمتر حق کار کردن ندارند مگر در نقاطی که شهربانی نصب تاکسیمتر را ضروری اعلام نکرده باشد.
 - ۳- رانندگان سایر وسائل نقلیه عمومی که در بست کرایه داده میشوند نباید بدون رضایت کرایه کننده شخص دیگری را سوار کنند.
 - ۴- امتناع از بردن مسافر برای وسائل نقلیه عمومی که در شهر و حومه کار میکنند همچنین نرساندن مسافر به مقصد ممنوع است.
 - ۵- رانندگان وسائل نقلیه عمومی و کمک رانندگان آنها نباید با مسافران با خشونت و بی احترامی رفتار نمایند.
- ماده ۱۵۹ :** رانندگان حق ندارند ضمن رانندگی با کسی صحبت یا استعمال دخانیات نمایند یا خوراکی یا آشامیدنی میل کنند و باید کاملاً به جلو توجه داشته باشند.
- تبصره :** استفاده راننده در حین رانندگی از هرگونه وسایل و تجهیزات و یا اشتغال اعضای موثر وی که باعث انحراف ذهنی و توجه در حین رانندگی گردد ممنوع است.
- ماده ۱۶۰ :** رانندگی برای کسی که نوشابه الکلی صرف کرده تا رفع کامل آثار آن ممنوع است.

تبصره : در موردی که مأمورین راهنمایی و رانندگی نسبت به وجود حالت مستی راننده ای متعین شوند وسیله نقلیه را متوقف ساخته و بلافاصله میزان الکل خون راننده را بوسیله دستگاه الکل سنج از راه تنفس (الکل تست) تعیین مینماید. هرگاه میزان الکل بیشتر از پنجاه سانتی گرم در لیتر خون باشد از ادامه رانندگی او تا اعاده حالت عادی و رسیدن میزان الکل خون به کمتر از پنجاه سانتی گرم در لیتر خون جلوگیری خواهند کرد.

ماده ۱۶۱ : سوارکردن اشخاص آلوده به کثافت در وسایل نقلیه عمومی مسافربری مجاز نیست.

ماده ۱۶۲ : هر راننده موظف است حین رانندگی گواهینامه رانندگی خویش را همراه داشته باشد و در صورت تقاضای مأموران انتظامی آن را ارائه و تسلیم نماید. مأمور موظف است پس از ملاحظه گواهینامه آنرا مسترد دارد مگر در مواردی که بموجب قانون یا آئین نامه اخذ گواهینامه بمنظور درج تخلف در آنها ضرورت داشته باشد. در اینصورت در قبال دادن رسید اخذ میگردد.

ماده ۱۶۳ : نصب بوقهای شیپوری : سوت بلبلی و بطور کلی هر نوع وسیله اخبار صوتی با صدای ناهنجار و غیر عادی و همچنین زدن بوق ممتد یا غیر ضروری یا مکرر و یا در محلهائی که این عمل بوسیله علامتی منع شده ممنوع است.

ماده ۱۶۴ : وسایل نقلیه امدادی ، در مواقعی که جهت انجام مأموریت فوری در حرکتند، در صورت بکاربردن چراغ گردان مخصوص اعلام خطر یا آژیر تا حدودی که موجب بروز تصادف نشود مجاز به انجام اعمال زیر می باشند:

۱- توقف در محل ممنوعه.

۲- تجاوز از ساعت مجاز.

۳- سبقت از سمت راست وسیله نقلیه دیگر.

۴- عبور از طرف چپ راه.

۵- دورزدن در نقاط ممنوعه.

۶- گذشتن از چراغ قرمز یا عدم رعایت علائم دیگر ایست مشروط به اینکه از سرعت وسیله نقلیه در اینگونه محل ها تا حداقل امکان کاسته شود .

ماده ۱۶۵ : وسایل نقلیه امدادی که مجاز به داشتن سوت خطر یا زنگ مخصوص می باشد فقط در مواقعی که برای انجام مأموریت مهم و فوری در حرکتند باید از آنها استفاده نمایند .

ماده ۱۶۶ : اتومبیل های مدارس فقط در مواقع سوار و پیاده کردن شاگردان حق استفاده از علائم بصری مذکور در ماده ۵۲ را دارند.

ماده ۱۶۷ : در موقع برف و یخ بندان و به طور کلی در صورت اعلام مقامات و مأموران انتظامی رانندگی با وسیله نقلیه ای که چرخهای آن به زنجیر مجهز نباشد ممنوع است.

ماده ۱۶۸ : رانندگی وسیله نقلیه ای که بیش از ظرفیت مندرج در کارت شماره گذاری بار یا مسافر گرفته ممنوع است.

ماده ۱۶۹ : عبور وسایل نقلیه در پیاده رو یا از وسط دستجات ارتش یا مأموران انتظامی یا دانش آموزان یا تشییع کنندگان جنازه ها یا سایر دستجات تشریفاتی و همچنین بوق زدن در این قبیل موارد مجاز نیست.

ماده ۱۷۰ : رانندگان بارکشهای موتوری بزرگ باید يك نقر شاگرد راننده همراه داشته باشند و سوار کردن مسافر باستثنای یک نفر پهلوی راننده مجاز نیست .

ماده ۱۷۱ : سوار شدن و سوارکردن اشخاص روی گلگیر یا رکاب یا محل دیگری در قسمت خارجی وسایل نقلیه ممنوع است .

ماده ۱۷۲ : درهای هر وسیله نقلیه در حال حرکت باد کاملاً بسته باشد و با زکردن آنها قبل از توقف کامل مجاز نیست .

ماده ۱۷۳ : رانندگان وسایل نقلیه هنگام عبور از معابر و گذرگاهها ی تنگ یا پر جمعیت و یا در مواقعی که بیشتر از ۵۰ متر مقابل آنها مرئی نیست مکلفند آهسته حرکت کنند و در صورت احتمال وقوع حادثه یا اختلال نظم و مزاحمت بر حسب مورد حرکت وسیله نقلیه را- کندیا آنرا متوقف سازند.

ماده ۱۷۴ : عبور و سائل نقلیه سنگین که حداکثر سرعت آنها از پانزده کیلومتر در ساعت تجاوز نمی کند مانند تراکتورهای زنجیری و غلطک های جاده کوبی و غیره باید قبل از رسیدن آنها به اولین پست راه آهن یا ایستگاه خبر داده شود تا تدارک احتیاطی لازم جهت عبور بی خطر آنها از تقاطع راه آهن فراهم گردد.

ماده ۱۷۵ : رانندگان این قبیل وسایل نقلیه موظفند هنگامی که عبور آنها از تقاطع راه آهن مجاز است قبل از رسیدن به آن توقف کامل کنند و پس از مشاهده طرفین و اطمینان از عدم خطر احتمالی از آنجا بگذرند . در مواقعی که نزدیک شدن قطار به وسیله علائم یا صدای لکوموتیو اعلام می شود تا عبور قطار از تقاطع نباید عبور نمایند.

ماده ۱۷۶ : هرگاه مأمور راهنما در محل تقاطع راه آهن حضور داشته باشد عبور از تقاطع باید با فرمان او انجام گیرد.

ماده ۱۷۷ : هیچ کسی حق ندارد وسیله نقلیه ای را که متعلق به او نیست یا راننده آن نمی باشد بدون اجازه کسیکه آنرا در اختیار دارد از محل خود حرکت دهد یا آن رانندگی کند مگر مأموران انتظامی آنهم در حدود مقررات و وظایف قانونی .

ماده ۱۷۸ : هیچ کس نمی تواند به شخص فاقد گواهی نامه رانندگی لازم اجازه رانندگی با وسیله نقلیه خود را بدهد .

ماده ۱۷۹ : هیچکس حق ندارد هیچ نوع وسیله نقلیه ای را که طبق نظر کارشناس شهرداری یا ژاندارمری دارای عیب و نقص فنی بوده یا فاقد وسایل ایمنی کامل مقرر در این آئین نامه باشد در راهها براند.

ماده ۱۸۰ : مأموران مسئول راه مکلفند از عبور و مرور در بعضی راهها که به واسطه خرابی یا علل دیگر خطرناک می باشد تا تغییر و رفع علل خطر جلوگیری به عمل آورند یا از حرکت برخی از وسائل نقلیه یا غیر مجاز به وسائل لازم معانتت به عمل آورند.

ماده ۱۸۱ : حمل مسافر با وسیله نقلیه ای که دارای پلاک شخصی است جز در موارد اضطراری و همچنین سوار کردن اشخاص روی بار بارکشیهای موتوری یا در محل مخصوص بار آنها ممنوع است مگر با اجازه شهرداری.

ماده ۱۸۲ : حمل جنازه باید با وسیله نقلیه مخصوص انجام گیرد مگر در مواردیکه شهرداری اجازه حمل آنرا با سایر وسائل نقلیه داده باشد.

ماده ۱۸۳ : هیچکس حق ندارد در حالی که سوار دو چرخه یا کفشهای چرخدار یا سه چرخه های بدون رکاب یا اتومبیلهای اسباب بازی است به وسائل نقلیه در حال حرکت تکیه نماید و آنها را وسیله حرکت خود یا حرکت وسیله که بر آن سوار است قرار دهد. تکیه نمودن و آویزان شدن اشخاص نیز به وسائل نقلیه ممنوع است .

ماده ۱۸۴ : ریختن شیشه ، بطری، میخ ، سیم ، حلبی ، مایعات لزج و به طور کلی هر چیزی که باعث صد راه و ایجاد خطر و انحراف وسائل نقلیه از مسیر حرکت باشد بر روی راهها ممنوع است.

ماده ۱۸۵ : نصب هر نوع علائم (جز علامت کانون جهانگردی و آنچه در این آئین نامه پیش بینی شده) و پلاکهای متفرقه و پرچم و همچنین الصاق هر نوع آگهی و نوشته و عکس و نوشتن عبارات و ترسیم نقوش روی شیشه یا بدنه داخل یا خارج وسائل نقلیه بدون اجازه شهرداری ممنوع است .

ماده ۱۸۶ : حرکت وسائل نقلیه چرخ فلزی در معابر شهری مجاز نیست.

ماده ۱۸۷ : اعمال ذیل در خیابانها و معابر شهری ممنوع است مگر با اجازه شهرداری.

۱- بستن یا خوراک دادن دامها و پرندگان یا رها کردن آنها بدون نگهبان.

۲- مسابقه با اسب یا سایر حیوانات و وسائل نقلیه.

۳- ورزش و مسابقه های ورزشی.

ماده ۱۸۸ : هرکس که مسئول حرکت دادن و هدایت حیوانات است باید علائم راهنمایی و رانندگی و آن قسمت از مقررات این آئین نامه را که به وی مربوط میشود در راههای عمومی رعایت نماید.

ماده ۱۸۹ : اشخاصی که بهر عنوان روی راههای عمومی کار می کنند موظفند قبل از شروع بکار علائم ایمنی عبور و مرور را در محل و به لباسهای کارگران و وسائل نقلیه خود نصب کنند در غیر اینصورت مأمورین انتظامی موظفند از کار آنان جلوگیری بعمل آورند.

ماده ۱۹۰ : جز مأموران انتظامی هیچکس حق ندارد برای هدایت یا حفاظت وسائل نقلیه در سواره روی خیابان بایستد یا قدم بزند.

ماده ۱۹۱ : عابرین پیاده موظفند که :

۱- در محل هائیکه پیاده رو وجود دارد از داخل سواره رو عبور نکنند.

۲- در محل هائیکه پیاده رو وجود ندارد یا در صورت وجود بجهاتی قابل استفاده نباشد هنگام حرکت از سواره رو از منتهی الیه سمت چپ خود بطوریکه حرکت وسائل نقلیه مقابل در خلاف جهت ایشان انجام گیرد عبور کنند.

۳- برای گذشتن از عرض راه حتماً از گذرگاههای پیاده عبور کنند.

۴- هنگام عبور از گذرگاههای پیاده مراقب حرکت وسائل نقلیه باشند و ناگهان از پیاده رو به سواره رو داخل نشوند.

ماده ۱۹۲ : توقف در سواره روی خیابان برای سوار شدن وسیله نقلیه و همچنین صحبت کردن یا خرید و فروش با راننده یا سرنشینان وسائل نقلیه در سواره رو ممنوع است.